

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 у 150/2019
20.12.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, вршилац функције председника суда Драгомир Милојевић, у предмету предлагача АА из ..., ул. ... бр. ..., коју заступа Душко Аврамов, адвокат из ..., ул. ... бр. ..., одлучујући о жалби предлагача поднетој против решења Управног суда Р4 у 262/2019 од 08.11.2019. године, у предмету заштите права на суђење у разумном року, након спроведеног испитног поступка, донео је дана 20.12.2019. године

РЕШЕЊЕ

I ЖАЛБА СЕ УВАЖАВА и ПРЕИНАЧУЈЕ решење Управног суда Р4 у 262/2019 од 08.11.2019. године, тако што се:

Усваја приговор предлагача и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету III-7 У 13851/17.

Налаже се судији известиоцу у предмету Управног суда III-7 У 13851/17 да, у року од три месеца од дана достављања овог решења Управном суду, оконча поступак по тужби у том предмету, као и да, у року од 30 дана по истеку претходно наведеног рока, обавести председника Управног суда о предузетим наложеним радњама.

Обавезује се Република Србија да предлагачу на име трошкова по приговору исплати износ од 6.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да предлагачу на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

Образложење

Предлагач је преко Управног суда, дана 22.11.2019. године, поднела Врховном касационом суду жалбу против решења Управног суда Р4 у 262/2019 од 08.11.2019. године, којим је одбијен њен приговор ради убрзања поступка у предмету Управног суда III-7 У 13851/17, као и захтев за накнаду трошкова поступка.

Предлагач је у жалби навела да судија Управног суда, приликом одлучивања о приговору ради убрзања поступка, није оценио и целокупно трајање поступка и да није правилно применио критеријуме за оцену разумне дужине трајања поступка. Указала је да је поступак остваривања њених права започео још 2006. године, да је првостепени управни акт седам пута укидан и враћан на поновно одлучивање, те да је, у међувремену, Управни суд по њеној тужби три пута укидао другостепену одлуку и предмет враћао на поновно одлучивање. Из наведених разлога, предложила је да Врховни касациони суд уважи жалбу и преиначи ожалбено решење.

Поступајући по жалби предлагача, у смислу чл. 16, 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ бр. 46/95... 106/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење, применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и нашао да је жалба основана.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода ("Службени лист СЦГ" - међународни уговори, бр. 9/03, 5/05 и 7/05, "Службени гласник РС" - међународни уговори, бр.12/10 и 10/15), између осталог, прописано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Према члану 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Ожалбеним решењем је одбијен приговор предлагача ради убрзања поступка у предмету Управног суда III-7 У 13851/17, као неоснован, са образложењем да нису испуњени процесни услови за поступање у предмету, јер тужени орган није доставио списе предмета, те да ће предмет бити узет у рад чим списи буду достављени, односно чим буду испуњени процесни услови за даље вођење поступка.

Након што је спровео испитни поступак и применио мерила за оцену трајања суђења у разумном року из члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд је закључио да је Управни суд погрешно применио

материјално право када је одбио као неоснован приговор предлагача. Наиме, анализа суђења у разумном року мора бити свеобухватна, јер кашњење у току одређене фазе поступка може бити допустиво под условом да укупно трајање поступка није прекорачено (став 36. у пресуди Европског суда за људска права од 18.12.1983. године у предмету *Preto i dr. protiv Italije*, број 7984/77). С друге стране, околност да су радње у одређеној фази поступка предузимане у разумно прихватљивим размацима, нема значаја за предлагача ако се неразумно дуго суди у другој фази поступка или ако поступак у целини неразумно друго траје. Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да се при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предмета суђења, а поред осталог и целокупно трајање поступка. Стога, уколико странка тражи заштиту права на суђење у разумном року у управном спору указујући на дуго трајање поступка у целини, не сме се занемарити трајање управног поступка који је претходио подношењу тужбе. Како поступак у управним стварима започиње пред управним органима или другим органима управног решавања, а у случају подношења тужбе се правноснажно окончава пред Управним судом, све то време до доношења правноснажне одлуке постоји за странку одређена правна несигурност, па се приликом оцене повреде права на суђење у разумном року у управним стварима управни поступак и управни спор посматрају као интегрална целина.

Врховни касациони суд истиче да случајеви који, према свим околностима, имају посебан значај за подносиоца представке или за њега постоји ризик од одуговлачења поступка, захтевају нарочиту марљивост у поступању, односно посебну и изузетну хитност, јер се и реално краће време трајања поступка може сматрати неразумним. Управни суд је несумњиво преоптерећен великим бројем нерешених предмета. Европски суд за људска права настоји да измири питање разумног временског рока са питањем примереног провођења правде, позивајући домаће судове који имају заостале предмете, да предмете обрађују по значају, а не по редоследу пријема. То инплицирно сугерише да се предмети решавају по посебном значају који имају за подносиоца (*пресуда Европског суда за људска права од 07. јула 1989. године у предмету Union alimentaria Sanders S.A. против Шпаније, број представке 11681/85*).

У овом конкретном случају, предмет се односи на остваривање права на увећани додатак за туђу негу и помоћ, те се ради о предмету од егзистенцијалног значаја за предлагача који захтева приоритетно решавање. Имајући у виду да се ради о спору ради остваривања права на социјално давање, Управни суд није смео да занемари дуго трајање управног поступка који је претходио подношењу тужбе. Управни поступак је започео 2006. године, а управни спор је покренут тужбом 13.09.2017. године због ћутања управе, односно због неодлучивања о жалби тужиље АА, овде предлагача, коју је поднела 31.05.2017. године. Налог тужиљи да се изјасни о новодонетом другостепеном решењу туженог органа дат је тек 24.05.2019. године, иако је Управни суд још 06.12.2017. године био обавештен да је тужени орган решењем од 12.09.2017. године одлучио о жалби тужиље.

Полазећи од свега изложеног, Врховни касациони суд је, на основу члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, усвојио жалбу предлагача и преиначио првостепено решење Управног суда тако што је утврдио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету III-7 У 13851/17.

С обзиром да је овим решењем утврђена повреда права на суђење у разумном року у предмету који није окончан, Врховни касациони суд је одредио рок од три месеца за доношење одлуке у том предмету, у смислу члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року, имајући у виду да окончање поступка по поднетом захтеву не зависи само од активности суда, већ и туженог органа који није поступио по два налога суда за достављање списка предмета.

Одлука о накнади трошкова предлагачу за састав приговора и жалбе од стране адвоката донета је на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку сходном применом одредаба чл. 153. став 1, 154. и 163. став 1. Закона о парничном поступку, а према Тарифном броју 13 Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката.

**В. ф. председника суда
Драгомир Милојевић, с.р.**

Поука о правном леку.

Против овог решења жалба није дозвољена

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић